

Provtagning av covid-19 i Västerbotten

Sammanfattning av ärendet

Regeringen har avsatt 6 miljarder kronor för provtagning i stor skala. Provtagningen avser både virustest och antikroppstest av covid-19. Baserat på befolkningsantal innebär det för Region Västerbottens del ca 150 miljoner kronor.

Målsättningen med testningen är enligt regeringen att hitta fler fall av covid-19 och därmed mer effektivt smittspåra och förhindra smittspridning. Ett annan målsättning är att få bättre bild av utvecklingen av pandemin i Sverige.

Om befolkningen ska testas i ett scenario med fortsatt pandemi under ett par år behöver Region Västerbottens verksamhet anpassas.

Vårdhygien och smittskyddsenheten har upprättat förslag till hur Region Västerbotten kan utveckla strukturen och öka kapaciteten för att genomföra provtagning i stor skala. Finansieringen sker ur de statliga medlen som tilldelats regionen.

Förslaget innefattar en ökning av kapaciteten för elektronisk beställning, provtagning och transport som fungerar utanför ordinarie system men levererar data till hälso- och sjukvårdens system, förstärkt analyskapacitet regionalt för virustestning som är hållbar även 2021 och senare samt förstärkning av smittspårningskapaciteten i Region Västerbotten.

Beslut

15 miljoner kronor avsätts för att öka kapaciteten för elektronisk beställning, provtagning och transport, i enlighet med bilaga

4 miljoner kronor avsätts för att förstärka analyskapaciteten regionalt för virustestning som är hållbar även 2021 och senare, i enlighet med bilaga. Långsiktig personalförstärkning hanteras i sedvanlig budgetprocess.

4 miljoner kronor avsätts för åren 2020-2021 för förstärkning av smittspårningskapaciteten i Region Västerbotten, i enlighet med bilaga.

Förstärkningarna finansieras ur regeringen avsatta medel till regionerna.

Regiondirektören får i uppdrag att, i samråd med hälso- och sjukvårdsdirektören, utse en styrgrupp med uppdraget att leda och samordna arbetet.

2020-06-05 Genom digital signering

Peter Olofsson (S)
Regionstyrelsens ordförande

Beslutet är fattat i enlighet med 6 kap 39 § kommunallagen och punkt 1.1 i regionstyrelsens delegationsordning.

Bilaga:**Underlag för politiska beslut om provtagning av covid-19 i Västerbotten****Bakgrund**

Det finns två sorters provtagning för att diagnosticera covid-19, virustest och antikroppstest. Det finns för båda typer av testning nationella mål och sedan igår nationell finansiering på ca 6000 MSEK för omfattande testning i Sverige. En befolkningsrelaterad omräkning tyder på i storleksordningen 150 MSEK för Västerbotten.

En målsättning med virustestningen är enligt regeringen att hitta fler fall av covid-19 och därmed mer effektivt smittspåra och förhindra smittspridning. Ett annan målsättning är att få bättre bild av utvecklingen av pandemin i Sverige. Virustestning görs med metod där man tar prov från näsa eller munhåla för att mäta om virus finns där.

Antikroppstestning är en metod där man mäter antikroppar i blodet och i efterhand kan få reda på om en person haft covid-19. Målsättningen med testningen på befolkningsnivå är att uppskatta hur stor andel som redan har haft covid-19. Inget av testerna är perfekta.

Virustesternas stora nackdel är att de bara ger en ögonblicksbild, en person som är negativ idag kan t ex redan ha smittats innan provtagningen och bli positiv i morgon eller någon dag senare. Antikroppstesterna kan inte upptäcka alla som haft covid-19, alla utvecklar inte antikroppar. Det är fortfarande oklart hur länge man är immun om man har antikroppar men det är samtidigt intressant för den testade att få reda på om man haft sjukdomen och intressant av övervakningsskäl att veta hur stor andel av befolkningen som har utvecklat antikroppar vid olika tidpunkter.

Den nationella satsningen på testning via externa aktörer (t ex labben SciLife och A23 i Stockholm respektive Uppsala) har för närvarande en tidshorisont fram till 31 dec 2020. Därefter finns inte garantier på att nationell laboratoriekapacitet kan nyttjas.

Struktur som behövs för att genomföra testning i stor skala

Övergripande krävs kapacitet att genomföra tre processer för det regeringen beskriver som "testning i stor skala". 1. Kapacitet för elektronisk beställning och genomförande av provtagning följt av provtransport till analyslaboratorium. 2. Kapacitet för att utföra laboratorieanalyser och ge svar elektroniskt, 3. Kapacitet att snabbt agera på enskilda provsvar dvs "att smittspåra" vilket inkluderar att mycket snabbt ta reda på vem som smittat vem, vem som kan ha blivit smittad och beslut om och genomförande av åtgärder som i realtid behöver sättas in för att bryta smittkedjor.

Kapacitet för elektronisk beställning, provtagning och transport

RV har ett elektroniskt system, RoS, anpassat för sjukvårdsstrukturen och som klarar patienternas behov. Systemet är inte anpassat för personalprovtagning eller befolkningsprovtagning. Ingången till att nå vårdtagare inom Kommunal vård och omsorg är via RVs hälsocentraler. Kommunerna har inte själva detta elektroniska system och inte möjlighet att på egen hand göra beställningar, göra provtagning och transportera prover utan detta faller på RVs personal.

Beslutsförslag

Öka kapacitet för elektronisk beställning, provtagning och transport som fungerar utanför ordinarie system men levererar data till hälso- och sjukvårdens system

Självtestkapacitet kan antingen inköpas via extern aktör eller byggas via 1177. Det behöver byggas ny IT-struktur inom RV för detta oavsett vilket av alternativen som väljs. Lösning med självtest bedöms vara generellt användbar även efter covid-19 pandemin och förväntas bli del av pågående omställning av vården till att bättre nå patienten i hemmet med hjälp av digitala lösningar.

Det kommer att behövas kontinuerligt behov av IT-resurs för att bygga denna kapacitet. Uppskattningen behöver göras av IT Region Västerbotten men det torde röra sig om flera tjänster och arbete som sträcker sig över många månader. Det kommer också att behöva sättas upp omfattande logistik utöver den elektroniska hanteringen i form av fysiska transporter av provtagningsmaterial och prover efter de är tagna. Detta kommer också att kräva avsatta tjänstetrymmen som sträcker sig över lång tid.

Förslaget är att avsätta 15 MSEK på att skapa lösningar som ska kunna användas även efter pandemin.

Förstärk analyskapacitet regionalt för virustestning som är hållbar även 2021 och senare

Här föreslås att investera i ytterligare ett automatiserat analysinstrument till kliniskt mikrobiologiska laboratoriet för att öka kapacitet. Instrumentkostnaden beräknas till 4 MSEK. Det behövs även permanent personell förstärkning med 4 tjänster BMA.

Förstärkning av smittspårningskapaciteten i Region Västerbotten

Det ökade volymen testning förutsätter att förstärkning av kapaciteten för spårning inom sjukvård hos RV samt kommunal vård- och omsorg. En kapacitetsökning för spårning ute i samhället kommer att kräva flera tjänster som då får ett nytt uppdrag. Det beräknas behövs i storleksordningen 5 tjänster under en period på 1 år och det behövs lokaler och utrustning för dessa. Därutöver behövs programvara och lokal för funktionen. Kostnadsberäkning ca 4 MSEK år 2020-2021.

Underlag av Anders Johansson hygienöverläkare och Gunilla Persson tillförordnad Smittskyddsläkare